

Tirgus pārskats

2009.g. 12.oktobris – 18.oktobris

Pagājušajā nedēļā akciju tirgi, pateicoties labajiem uzņēmumu peļņas rādītājiem, baudīja optimisma viļņa turpināšanos, un vairumā tirgu turpinājās pagājušajā nedēļā gūtais kāpums. Šīs nedēļas ekonomikas dati vairoja optimismu un liecināja par ekonomikas stabilizēšanos visā pasaulē. ASV akciju tirgū kāpums bija par 1,5%, savukārt Eiropas akciju tirgū - par 1,2%. Japānas akciju rezultāts atkal bija labs, sasniedzot pieaugumu 2,4% apmērā. Pārējo Āzijas valstu akciju cenas palielinājās par 1,6%. Attīstības valstu tirgos rezultāts bija pieaugums +2,1% apmērā, un Krievijas – +2,2% apmērā. Austrumeiropas akciju tirgiem bija labākiem rezultātiem – kāpums 3,3% apmērā.

Pagājušajā nedēļā turpinājās trešā ceturkšņa peļņas rezultātu publiskošana un daudzi lielie uzņēmumi spēja tirgum sagādāt pozitīvu pārsteigumu. Piemēram, Eiropā lielākais plaša patēriņa elektropreču ražotājs "Philips" uzrādīja pārsteidzoši labus tīros ienākumus, lai gan prognozēti bija zaudējumi. Citi uzņēmumi, kuru darbības rezultāts bija labāks kā prognozēja analītiķi, bija, piemēram, "Intel Corp.", "JPMorgan Chase & Co" un "Goldman Sachs Group Inc". "Bank of America Corp." tirgum lika vilties, uzrādot zaudējumus, kas bija lielāki kā prognozēts.

Šīs nedēļas ekonomikas dati veicināja pozitīvo noskaņojumu. ASV iknedēļas nodarbinātības dati bija labāki kā gaidīts un liecināja, ka bezdarbnieku pabalstu pieprasa mazāk cilvēku kā vairāk kā sešu mēnešu laikā. Mazumtirdzniecības apjomi samazinājās mazāk kā prognozēts, un, ja atskaita automašīnu tirdzniecību, pārdošanas apjomi septembrī pieauga par 0,5%. Rūpnieciskās ražošanas apjoms palielinājās par 0,7%, līdz ar ko šis ir trešais mēnesis pēc kārtas, kad ASV ir vērojams pozitīvs pieaugums (skat. 1. grafiku). Pieaugums bija lielāks kā gaidīts un tuvākajos mēnešos tas visdrīzāk turpināsies, jo uzņēmumi atjaunos krājumus un eksporta apjoms visdrīzāk palielināsies.

Eiro zonā rūpnieciskā izlaide augustā ceturto mēnesi pēc kārtas palielinājās, sasniedzot 0,9% kāpumu. Tomēr Eiropas valstu eksporta apjoms augustā saruka par 5,8% salīdzinājumā ar jūliju (iekļaujot sezonālās korekcijas), kas ir septiņu mēnešu lielākais kritums. Importa apjoms saruka par 1,3%, samazinot tirdzniecības bilances pārpalikumu līdz 1 mljrd. eiro (pirms mēneša – 6,7 mljrd. eiro). Eiropas eksports cieš arī no eiro vērtības kāpuma.

Kā liecina pagājušās nedēļas dati, patēriņa cenas eiro zonā septembrī salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn nokritās par 0,3%. Ja neskaita svārstīgās pārtikas un energoresursu cenas, gada inflācija bija +1,2%. Sagaidāms, ka dažu mēnešu laikā bāzes efekta ietekmē inflācija pieaugs, tomēr tuvākā laikā inflācijas spiediens ir maz iespējams, jo uzņēmumu veiktajiem izmaksu un štatu samazinājumiem nevajadzētu izraisīt cenu kāpumu.

Patēriņa cenas ir samazinājušās arī ASV un patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar attiecīgo periodu pērn ir krities par 1,3%. Ja neskaita pārtiku un energoresursus, patēriņa cenas ir palielinājušās par 1,5%.

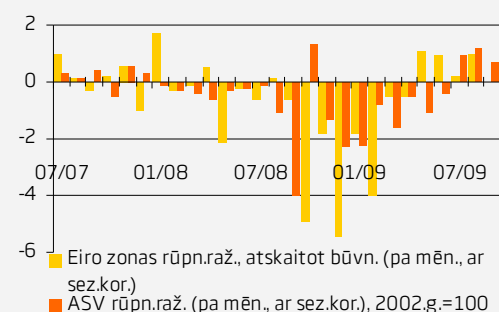
Pateicoties ekonomikas datu uzlabojumiem pasaulē un uzņēmumu prognožu uzlabojumiem Japānā, Japānas akcijām izdevās daļēji atgūt divu iepriekšējo nedēļu laikā ciestos zaudējumus. Prognožu uzlabošanās veicināja arī jenas vērtības kritums. Nedēļas laikā jenas vērtība pret dolāru kritās par 1,2%.

ASV Finanšu ministrija atkārtoti asi kritizēja Ķīnu par tās valūtas kursa elastīguma trūkumu. Ķīnas nevēlēšanās pieļaut juaņas vērtības pieaugumu pret ASV dolāru ir izraisījis lielu Ķīnas tirdzniecības bilances pārpalikumu un milzīgu rezervju izveidošanos (skat. 2. grafiku). Nereti tiek uzskatīts, ka pie kreditēšanas krīzes vainojama ir viena no lielajām pasaules mēroga nesabalansētībām – pārmērīgu uzkrājumu izveidošanās Ķīnā un pārmērīgs patēriņš ASV, jo Ķīnas īstenotā ASV dolāros denominēto aktīvu iepirkšana ir palīdzējusi saglabāt zemas dolāru procentu likmes un veicinājusi aktīvu burbuli ASV nekustamā īpašuma un kreditēšanas tirgū. Ķīna patreizējos apstākļos nevēlas pieļaut lielu savas valūtas vērtības kāpumu, jo tas vēl vairāk destabilizētu jau tā cietušo eksporta nozari.

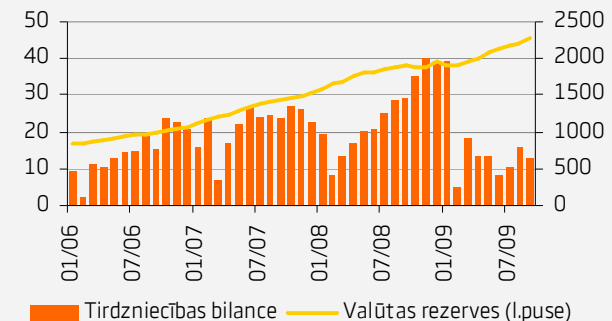
Ungārijas akciju rezultāti apsteidza citu lielo akciju tirgu rezultātus, jo lielās investīciju bankas paaugstināja vietējo akciju reitingu un starptautiskie institucionālie investori uzsāka izdevīgo piedāvājumu "medības", iegādājoties, piemēram, salīdzinoši lētās "OTP Bank" akcijas. Ungārijas akcijām par labu nāca arī Eiropas Komisijas publicētais ziņojums, kurā Ungārija tika ierindota starp citām vidēja riska valstīm kā, piemēram, Spāniju un Itāliju, kā arī gaidāmais šīs valsts centrālās bankas veiktais bāzes likmes samazinājums 50 bāzes punktu apmērā.

Polijas pieaugošā fiskālā deficīta ierobežošanai paredzētā vērienīgā valsts aktīvu pārdošanas programma sāk radīt bažas, ka tā varētu "izsūkt" naudas līdzekļus no vietējiem akciju tirgiem un tādējādi izraisīt salīdzinoši sliktāku rezultātu. Polija investoriem piedāvās iespēju iegūt līdzdalību vara, naftas un elektroenerģijas uzņēmumos un plāno šādi piesaistīt kopumā USD 10 mljrd. 12.oktobrī Polijas lielākais elektroenerģijas ražotājs "PGE SA" nāca klajā ar paziņojumu, ka plāno šī gada Eiropas lielākajā sākotnējā publiskajā piedāvājumā piesaistīt ASV 1,7 mljrd. Tā kā plānotais pārdošanas apjoms atbilst aptuveni 10 procentiem no Polijas akciju tirgus tirdzniecības apjoma, Polijas akcijām (šī gada pieaugums 43%) nav viegli tikt līdzī pārējiem attīstības valstu tirgiem (70% liels kāpums no gada sākuma līdz šim).

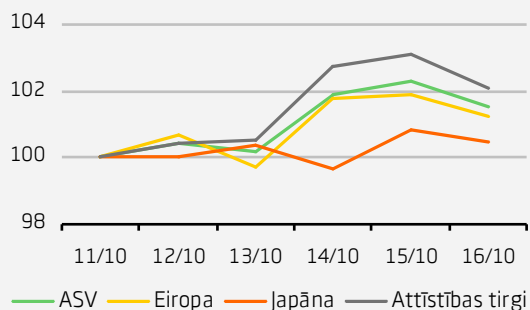
1.grafiks. Rūpnieciskā ražošana ASV un eiro zonā, pa mēnešiem, sezonāli koriģēts.

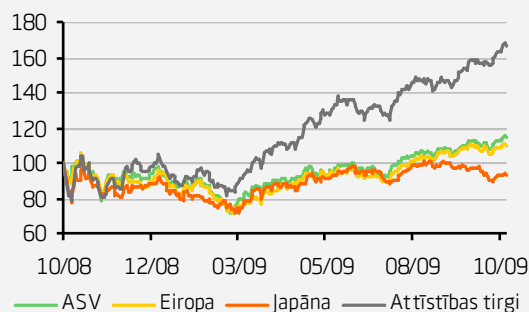
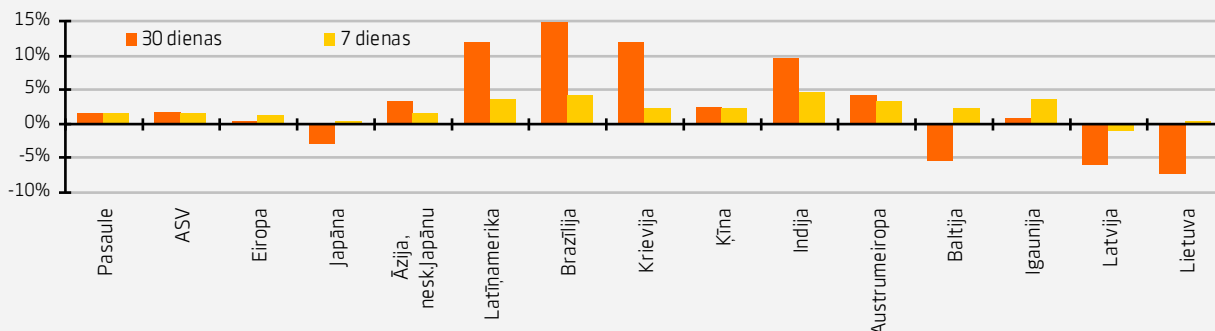
2.grafiks. Ķīnas tirdzniecības un valūtas rezervju dinamika (USD mljrd.)

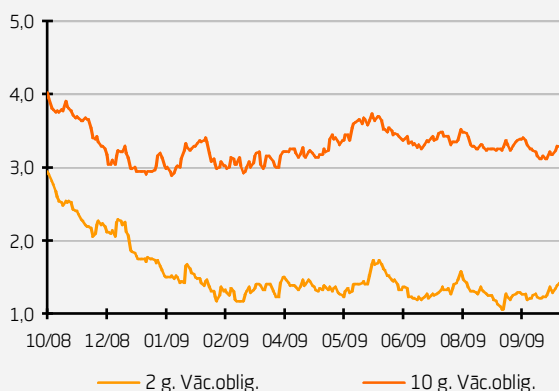
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

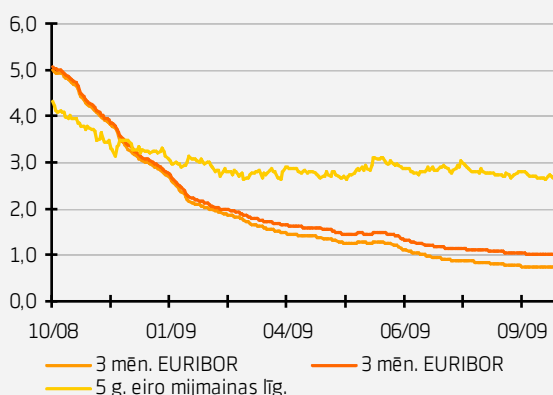
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti. ¹

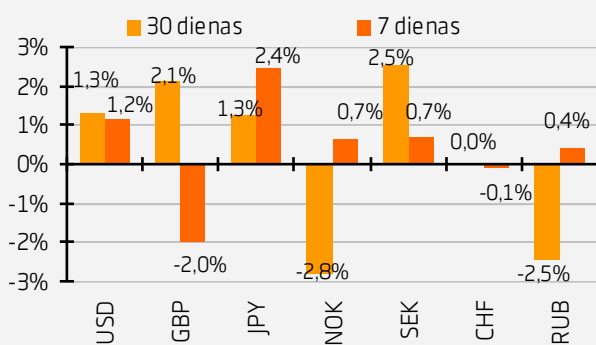
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

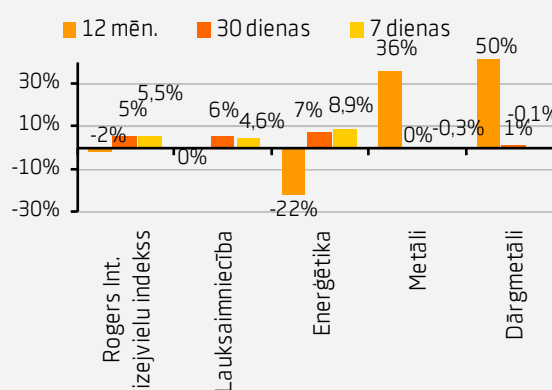
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)

Piezīme. Ja nav norādīts citādi, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu mainīšanās dēļ šī izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, ne dz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētie apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskata lietotājam var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLĒMUŠI RĪKOTIES, PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PAŠAM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRĒT ATTIECĪGĀS RĪCĪBAS EKONOMISKO PAMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RISKUS.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātu USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indeksi).